

Dosarul nr. 2r-111/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător D. Sîrbu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători A. Danilov, Iu. Cotruță, I. Secrieru

DECIZIE

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Constantin Bordian și Leonid Guzun, reprezentați de avocatul Tatiana Lozovscaia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a SC „ProCredit Bank” către ÎI „Zaiț Ludmila”, Leonid Guzun și Constantin Bordian, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea privind amânarea sau eșalonarea taxei de stat și restituită cererea de apel depusă de Constantin Bordian și Leonid Guzun, reprezentați de avocatul Tatiana Lozovscaia, împotriva hotărârii din 31 mai 2019 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 22 februarie 2018, SC „ProCredit Bank” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Zaiț Ludmila”, Guzun Leonid și Bordian Constantin cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 31 mai 2019 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată înaintată de către SC „ProCredit Bank” SA a fost admisă.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 01 iulie 2019, prin intermediul poștei electronice, avocatul Kebeș Alexei, în interesele ÎI „Zaiț Ludmila”, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2019.

La 01 iulie 2019, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Lozovscaia Tatiana, în interesele lui Guzun Leonid și Bordian Constantin, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2019.

Prin încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către avocatul Kebeș Alexei, în interesele ÎI „Zaiț Ludmila” și de către avocatul Lozovscaia Tatiana, în interesele lui Guzun Leonid și Bordian Constantin, împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2019. S-a comunicat apelantei ÎI „Zaiț Ludmila” că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat, cu indicarea motivelor de fapt și

de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 28768,94 de lei, până la 18 octombrie 2019, inclusiv.

S-a comunicat apelanților Guzun Leonid și Bordian Constantin că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 28768,94 de lei, până la 18 octombrie 2019, inclusiv.

La 17 octombrie 2019, apelanta ÎI „Zaiț Ludmila” a depus apel motivat și a solicitat scutirea parțială de plata taxei de stat în apel, anexând bonul în sumă de 5000 de lei cu titlu de taxă de stat pentru cererea de apel.

La 18 octombrie 2019, avocatul Lozovscaia Tatiana, în interesele lui Guzun Leonid și Bordian Constantin, a expediat prin intermediul poștei electronice a instanței, o cerere prin care a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor, din motiv că taxa de stat este impunătoare și nu a fost posibil să fie achitată în termenul acordat de instanța de apel.

Prin încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de către ÎI „Zaiț Ludmila” privind scutirea de la plata taxei de stat.

S-a comunicat apelantei ÎI „Zaiț Ludmila” că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 23768,94 de lei, până la 22 noiembrie 2019, inclusiv.

S-a comunicat apelanților Guzun Leonid și Bordian Constantin că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 28768,94 de lei, până la 22 noiembrie 2019, inclusiv.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de către avocatul Lozovscaia Tatiana, în interesele lui Guzun Leonid și Bordian Constantin, privind amânarea sau eşalonarea taxei de stat și s-a restituit cererile de apel depuse de avocatul Kebeș Alexei, în interesele ÎI „Zaiț Ludmila”, și de către avocatul Lozovscaia Tatiana, în interesele lui Guzun Leonid și Bordian Constantin, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2019.

La 09.01.2020, Constantin Bordian și Leonid Guzun, reprezentați de avocatul Tatiana Lozovscaia, au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel.

În motivarea recursului au indicat că nu sunt de acord cu încheierea enunțată și o consideră pasibilă de a fi casată.

Astfel, au solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Verificând prin prisma art. 425 Cod de procedură civilă, instanța de recurs constată că recursul declarat împotriva încheierii instanței de apel din 28 noiembrie 2019, este depus în termen, or, date despre recepționarea încheierii contestate la materialele dosarului lipsesc.

Examinând materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantei un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

În speță, se constată că, prin încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către avocatul Lozovscaia Tatiana, în interesele lui Guzun Leonid și Bordian Constantin, împotriva hotărârii din 31 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiindu-le comunicat apelanților despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău, a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 28768,94 de lei.

Prin încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de către ÎI „Zaiț Ludmila” privind scutirea de la plata taxei de stat. S-a comunicat apelantei ÎI „Zaiț Ludmila” că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 23 768,94 lei, până în data de 22 noiembrie 2019, inclusiv. Apelanților Guzun Leonid și Bordian Constantin le-a fost acordat un termen suplimentar și li s-a comunicat că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 28 768,94 lei, până în data de 22 noiembrie 2019, inclusiv.

La 26.11.2019, de către avocatul Lozovscaia Tatiana, în interesele apelanților Guzun Leonid și Bordian Constantin, a fost depusă cerere privind amânarea achitării taxei de stat sau eşalonarea, invocând că taxa de stat este impunătoare și nu este posibilă de achitat.

Prin urmare, instanța de apel a considerat cererea enunțată neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă. Or, la actele cauzei este anexată cererea din 20 octombrie 2019 depusă de către avocatul Lozovscaia Tatiana, în interesele apelanților Guzun Leonid și Bordian Constantin, prin care a solicitat acordarea unui termen suplimentar invocând aceleași motive, imposibilitatea achitării taxei de stat în termenul acordat și, astfel, instanța de apel dispunând restituirea cererii de apel a lui Guzun Leonid și Bordian Constantin.

Verificând și analizând circumstanțele cauzei prin prisma argumentelor recursului raportate la prevederile legale, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în concordanță cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Astfel, legea admite cazuri în care instanța judecătorească, în funcție de condițiile unui participant la proces, este în drept să scutească de plata taxei de stat participantul care se încadrează în cazurile enumerate de art. 85 Cod de procedură civilă. O asemenea cerere, cu prezentarea tuturor probelor care ar confirma situația materială precară, din partea apelanților-recurenți, Leonid și Bordian Constantin, la materialele dosarului nu se regăsește, dâșii doar solicitând instanței acordarea unui termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat, acest termen fiind acordat de către instanțe de apel prin încheierea din 24 octombrie 2019, termenul fiind prelungit până la 22 noiembrie 2019.

În conformitate cu art. 86 Cod de procedură civilă:

(1) Judecătorul, până la acceptarea cererii de chemare în judecată, soluționează cererile părților privind amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat ținând cont de situația lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanța scoate cererea de pe rol.

(2) Persoanele juridice declarate în stare de insolvabilitate, la introducerea în instanța de judecată a acțiunilor de urmărire a creanțelor debitoare, de anulare a actelor juridice fictive sau frauduloase, a garanțiilor acordate, a tranzacțiilor încheiate și a actelor de transfer de proprietate, precum și la atacarea hotărârilor judecătorești adoptate pe marginea acestor litigii, plătesc taxa de stat după examinarea cauzei, dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanța de judecată a hotărârii.

Deci, prevederile normei stabilesc posibilitatea solicitării și condițiile privind amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat, ținând cont de situația materială a părții care a solicitat amânarea sau eșalonarea acesteia, iar, după cum se observă din norma citată, cererea apelanților-recurenți nu este incidentă prevederilor art. 86 Cod de procedură civilă.

În speță, apelanții au depus cererea de apel fără a achita taxa de stat, dar au solicitat, la 18.10.2019, acordarea unui termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor, apoi, la 26.11.2019, amânarea sau eșalonarea achitării taxei de stat, din considerentul că taxa de stat este impunătoare și nu este posibilă de achitat.

Față de cele arătate, Colegiul conchide despre temeinicia concluziei instanței de apel, precum că, apelanții nu au înlăturat neajunsurile în termenul acordat și, prin urmare, de către apelanți nu au fost îndeplinite în termen cerințele indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2019, fapt ce constituie drept temei de restituire a apelului. Așa fiind, apelanții-recurenți, prin intermediul reprezentantului, depunând cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond și cunoscând despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat, urmau să întreprindă toate măsurile necesare în vederea înlăturării neajunsurilor la depunerea cererii de apel.

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, iar în cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de

îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Totodată, dispoziția art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește expres că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În cauza SRL Tudor-Comerț vs Moldova, Curtea Europeană a reiterat că articolul 6 §1 nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție. La fel, Curtea a constatat că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârilor instanțelor de fond, instanța de apel este în drept să limiteze dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde legislației în vigoare.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteză că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy –Miloslavsky vs. Regatul Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

În speță, Colegiul notează că, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Constantin Bordian și Leonid Guzun, reprezentați de avocatul Tatiana Lozovskaia.

Se menține încheierea din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a SC „ProCredit Bank” către ÎI „Zaiț Ludmila”, Leonid Guzun și Constantin Bordian cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Svetlana Filincova

Judecători

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru